

GRAD NOVI PAZAR

GRAĐANSKI VODIČ KROZ NACRT ODLUKE O BUDŽETU ZA 2025. godinu

Uvod u javnu raspravu o nacrtu odluke o budžetu grada Novog Pazara za 2025. godinu

- Svrha ove prezentacije je da na što jednostavniji i razumljiviji način objasni na koji način lokalna samouprava planira u narednoj godini da koristi javne resurse kako bi se izvršile obaveze i zadovoljile potrebe građana.
- Namera nam je da Vam damo sažet i jasan prikaz Nacrta odluke o budžetu grada Novog Pazara za 2025. godinu, koja je po svojoj formi veoma obimna i teška za razumevanje zbog specifičnih pojmova i klasifikacija koje je čine.
- Želimo da čujemo vaše mišljenje o Nacrtu odluke o budžetu grada Novog Pazara za 2025. godinu i sugestije za unapređenje.
- Nastojimo da kroz ovaj transparentan pristup unapredimo Vaše razumevanje i interesovanje za lokalne finansije, a u perspektivi očekujemo i unapređenje zajedničke saradnje u postavljanju ciljeva, definisanju prioriteta i planiranju razvoja našeg grada Novog Pazara.

Ko se finansira iz budžeta?

Direktni korisnici budžetskih sredstava:

- Skupština grada
- Gradonačelnik
- Gradsko veće
- Gradska uprava za izvorne i poverene poslove
- Gradska uprava za naplatu javnih prihoda
- Gradsko pravobranilaštvo

Ostali korisnici javnih sredstava:

- Obrazovne ustanove (škole)
- Sportski savez
- Centar za socijalni rad
- Dom zdravlja
- Javna ustanova - Kancelarija za mlade

Indirektni korisnici budžetskih sredstava:

- Narodna biblioteka Dositej Obradović
- Muzej Ras
- Arhiv Ras
- Kulturni centar
- Regionalno pozorište
- Centar za decu i omladinu Duga
- Turistička organizacija Novi Pazar
- Predškolska ustanova Mladost
- Mesne zajednice
- Regionalni centar za profesionalni razvoj zaposlenih u obrazovanju
- Ustanova za sport

Kako nastaje budžet grada?

BUDŽET grada je pravni dokument koji utvrđuje plan prihoda i primanja i rashoda i izdataka grada za budžetsku, odnosno kalendarsku godinu.

To znači da ovaj dokument predstavlja predviđanje koliko će se novca od građana i privrede u toku jedne godine prikupiti i na koji način će se taj novac trošiti.

Iz gradskog budžeta se tokom godine plaćaju sve obaveze lokalne samouprave. Isto tako u budžet se slivaju prihodi iz kojih se podmiruju te obaveze.

Gradonačelnik i lokalna samouprava sprovode gradsku politiku, a glavna poluga te politike i razvoja je upravo budžet grada.

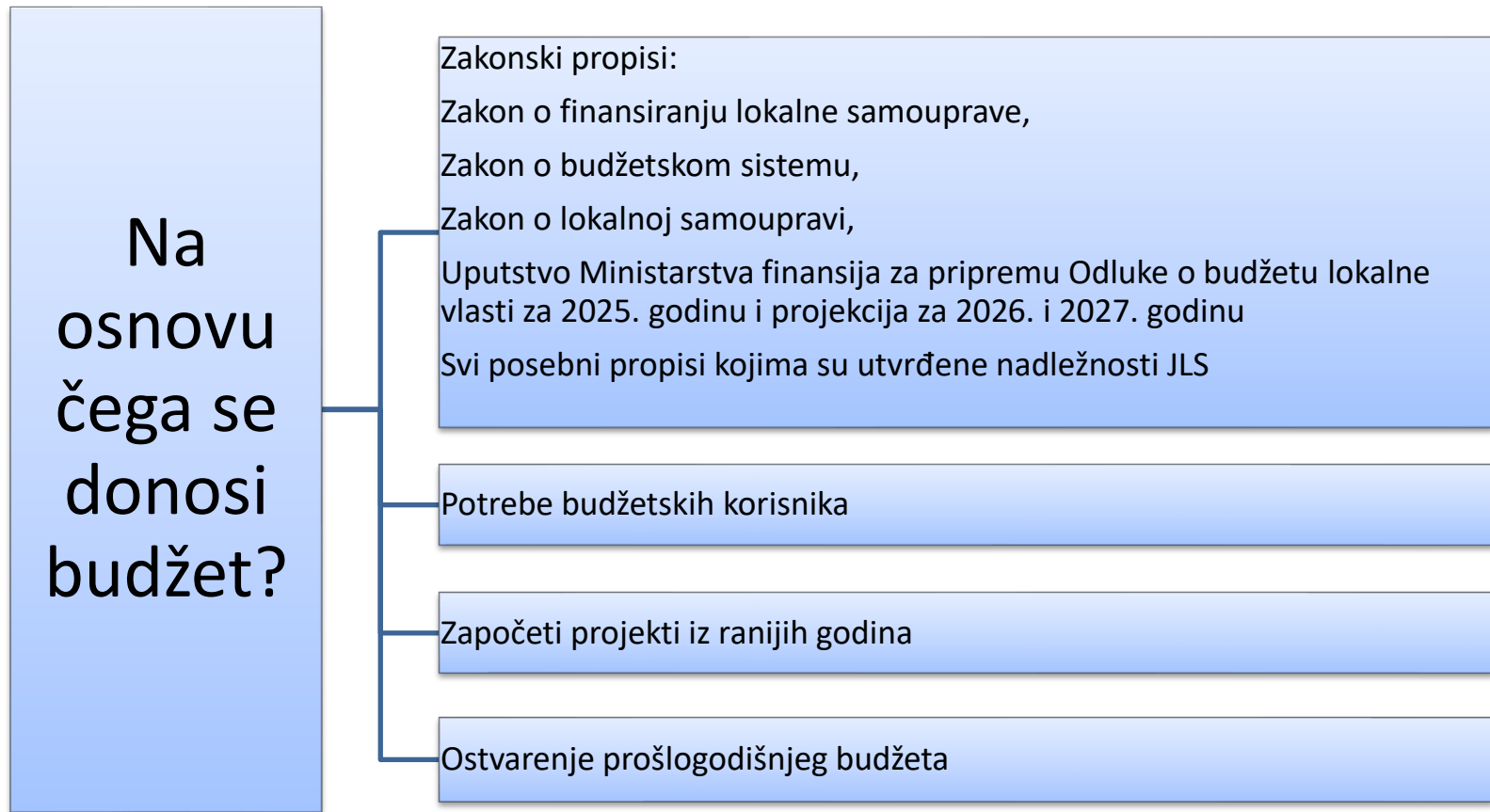
Prilikom definisanja ovog, za grad Novi Pazar najvažnijeg dokumenta, rukovode se zakonskim okvirom i propisima, strateškim prioritetima razvoja i drugim elementima.

Realnost je takva da postoje velike razlike između želja i mogućnosti, tako da kreiranje budžeta podrazumeva utvrđivanje prioriteta i pravljenje kompromisa.

Ko učestvuje u budžetskom procesu?

Na osnovu čega se donosi budžet?

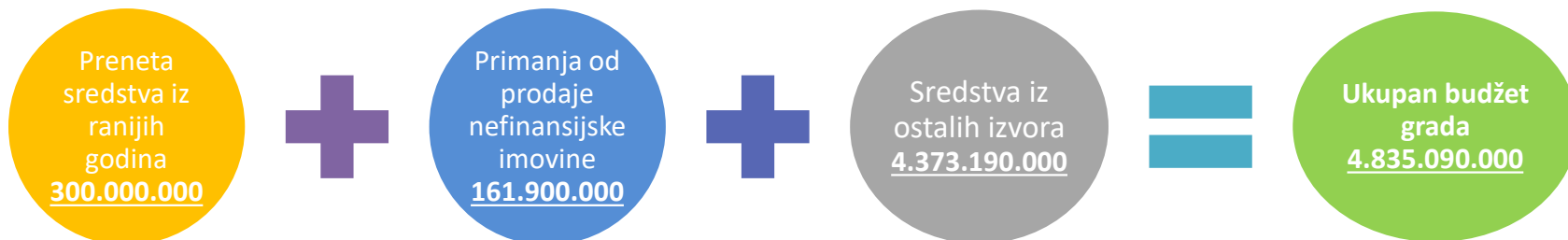
Kako se puni gradska kasa?

- Ukupni planirani **javni prihodi i primanja** grada Novog Pazara za 2025. godinu iznose

4.835.090 hiljada dinara

- Nacrtom Odluke o budžetu grada Novog Pazara za 2025. godinu** planirana su preneti sredstva iz ranijih godina u iznosu od **300 miliona dinara**, sredstva od prodaje nefinansijske imovine u iznosu od **161.9 miliona dinara** i sredstva iz ostalih izvora u iznosu od **4.373.190 hiljada dinara**.

Šta su prihodi i primanja budžeta?

Poreski prihodi

- Vrsta javnih prihoda koji se prikupljaju obaveznim plaćanjima poreskih obveznika bez obaveze izvršenja specijalne usluge zauzvat

Donacije i transferi

- **Donacije** se dobijaju od domaćih i međunarodnih donatora i organizacija za različite projekte. Transferi podrazumevaju prenos sredstava od nivoa Republike Srbije lokalnom nivou vlasti. Mogu biti **namenski** (za tačno utvrđene namene) ili **nenamenski** (nije im unapred utvrđena namena te se mogu u skladu sa zakonom koristiti za bilo koje svrhe) .

Neporeski prihodi

- Vrsta javnih prihoda koji se naplaćuju za korišćenje javnih dobara (naknade), pružanje javnih usluga (takse) ili zbog kršenja ugovornih ili zakonskih odredbi (kazne i penali)

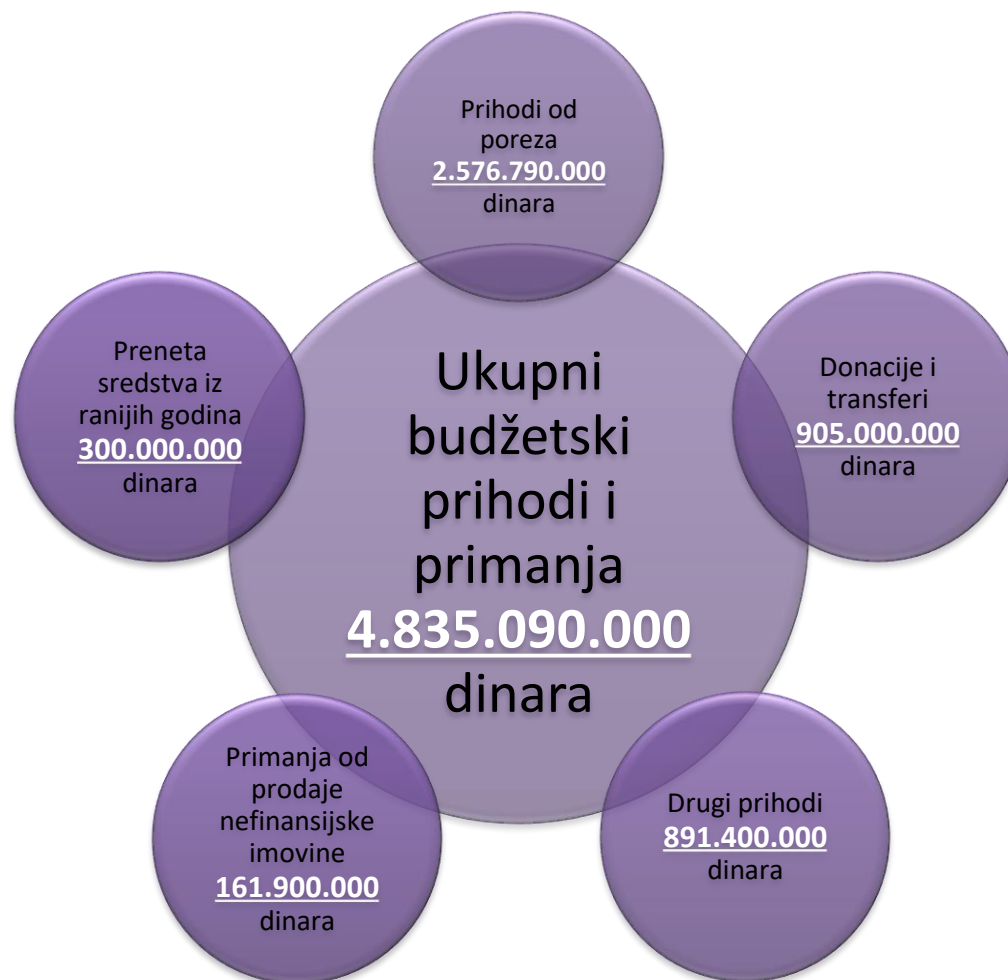
Primanja od prodaje nefinansijske imovine

- Ova primanja se ostvaruju prodajom nepokretnosti i pokretnih stvari u vlasništvu grada.

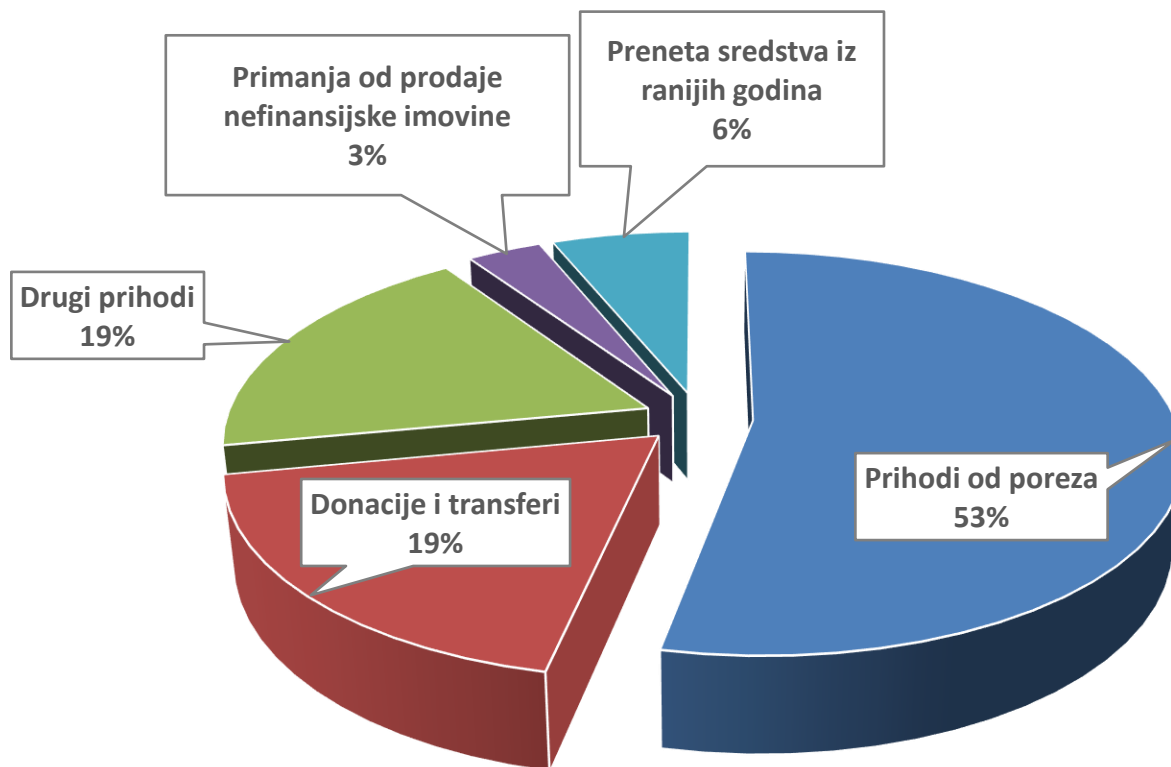
Preneta sredstva iz ranijih godina

- Predstavljaju višak prihoda budžeta grada koji nisu potrošeni u prethodnoj budžetskoj godini

Struktura planiranih prihoda i primanja za 2025. godinu

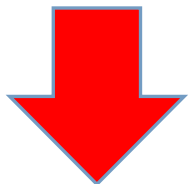

Struktura planiranih prihoda i primanja za 2025. godinu

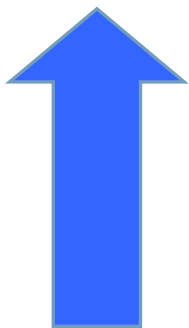

Koje promene u budžetu se očekuju u odnosu na tekuću 2024 godinu?

- Projektovano je da će ukupni planirani prihodi i primanja našeg grada u 2025. godini biti **uvećani** u odnosu na poslednju izmenu Odluke o budžetu za 2024. godinu za **285.240.000** dinara, odnosno za **6 %**.

- Očekivano je smanjenje od **primanja od drugih prihoda** za **1.750.000** dinara.

- Projektovano je uvećanje prihoda od **primanja od prodaje nefinansijske imovine** za **120.000.000** dinara.
- Projektovano je uvećanje prihoda od **prihoda od poreza** za **266.990.000** dinara.

Na šta se troše javna sredstva?

Budžet mora biti u ravnoteži, što znači da rashodi moraju odgovarati prihodima.

Ukupni planirani rashodi i izdaci za 2025. godinu u Nacrtu odluke o budžetu iznose:

4.835.090.000
hiljada dinara

- ✓ **RASHODI** Rashodi predstavljaju sve troškove grada za plate budžetskih korisnika, nabavku roba i usluga, subvencije, dotacije i transfere, socijalnu pomoć i ostale troškove koje grad/opština obezbeđuje bez direktne i neposredne naknade.
- ✓ **IZDACI** predstavljaju troškove izgradnje ili investicionog održavanja već postojećih objekata, nabavku zemljišta, mašina i opreme neophodne za rad budžetskih korisnika.
- ✓ **RASHODI I IZDACI** moraju se iskazivati na zakonom propisan način, odnosno moraju se iskazivati: po *programima* koji pokazuju koliko se troši za izvršavanje osnovnih nadležnosti i strateških ciljeva grada; po *osnovnoj nameni* koja pokazuje za koju vrstu troška se sredstva izdvajaju; po *funkciji* koja pokazuje funkcionalnu namenu za određenu oblast i po *korisnicima budžeta* što pokazuje organizaciju rada grada Novog Pazara.

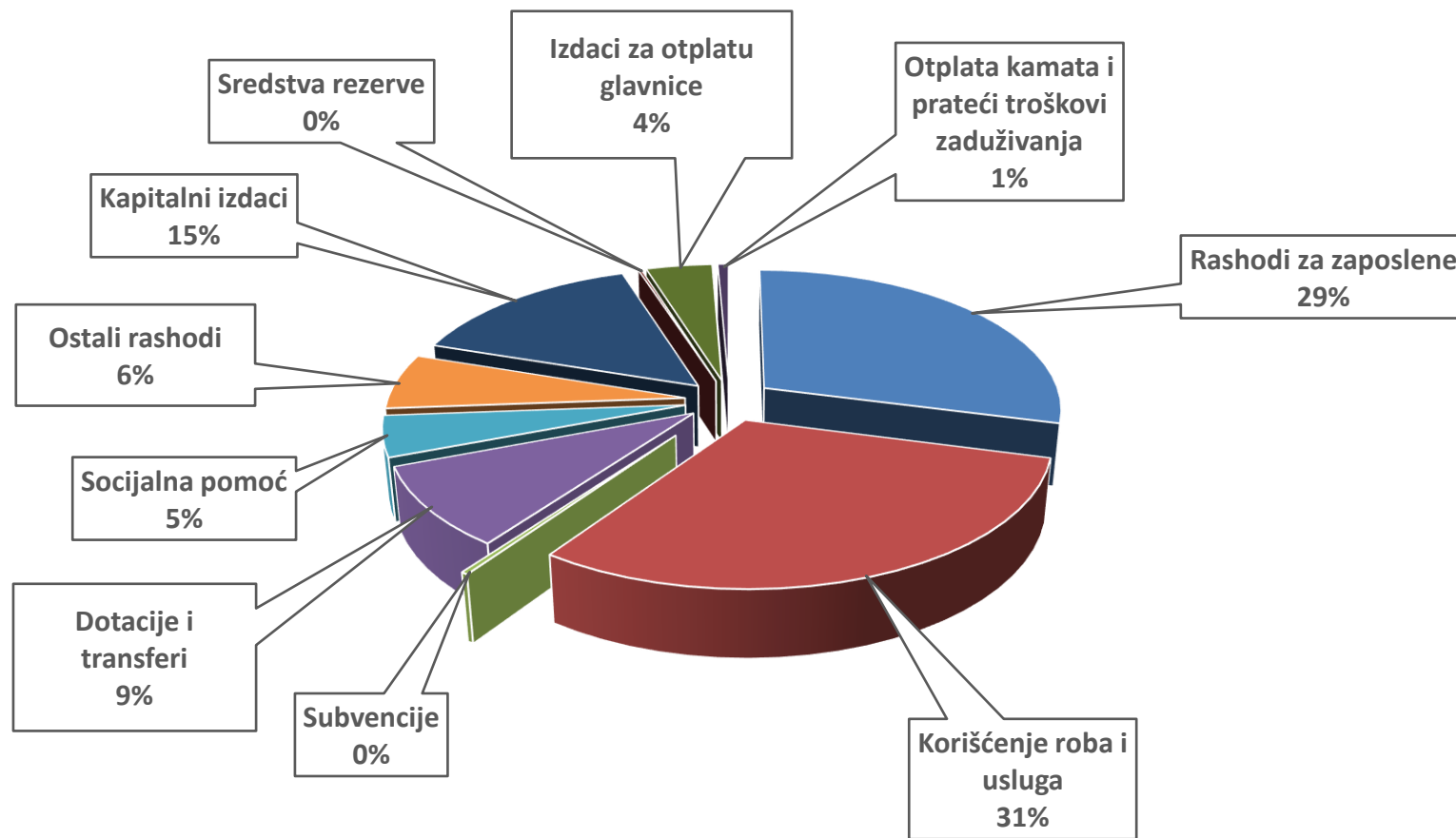
Šta su rashodi i izdaci budžeta?

Rashodi za zaposlene	<ul style="list-style-type: none">• Rashodi za zaposlene predstavljaju sve troškove za zaposlene, kako u upravi tako i kod budžetskih korisnika
Korišćenje roba i usluga	<ul style="list-style-type: none">• Korišćenje roba i usluga obuhvataju stalne troškove, putne troškove, usluge po ugovoru, specijalizovane usluge, troškove materijala i tekuće popravke i održavanje.
Dotacije i transferi	<ul style="list-style-type: none">• Dotacije i transferi su troškovi koje lokalna samouprava ima za isplatu institucijama koje su u primarnoj nadležnosti centralnog/pokrajinskog nivoa kao što su škole, centar za socijalni rad, dom zdravlja.
Ostali rashodi	<ul style="list-style-type: none">• Ostali rashodi obuhvataju dotacije nevladinim organizacijama, poreze, takse, novčane kazne.
Sibvencije	<ul style="list-style-type: none">• Subvencije se odobravaju za funkcionisanje međumnog prevoza i poljoprivrednim proizvođačima.
Socijalna zaštita	<ul style="list-style-type: none">• Socijalna zaštita obuhvata sve troškove isplate socijalne pomoći za različite kategorije građana.
Budžetska rezerva	<ul style="list-style-type: none">• Budžetska rezerva predstavlja novac koji se koristi za neplanirane ili nedovoljno planirane svrhe, kao i u slučaju vanrednih okolnosti.
Kapitalni izdaci	<ul style="list-style-type: none">• Kapitalni izdaci su troškovi za izgradnju novih, ili investiciono održavanje postojećih objekata, nabavku opreme, mašina zemljišta i slično.

Struktura projektovanih rashoda i izdataka budžeta za 2025. godinu

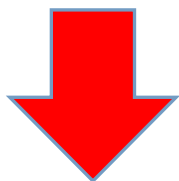

Struktura projektovanih rashoda i izdataka budžeta za 2024. godinu

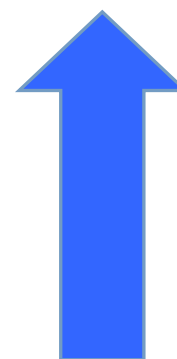
Koje promene u budžetu se očekuju u odnosu na tekuću 2024 godinu?

- Projektovano je da će ukupni planirani troškovi (rashodi i izdaci) našeg grada za **2025.** godinu biti **uvećani** u odnosu na poslednju izmenu Odluke o budžetu za **2024.** godinu za **285.240.000** dinara, odnosno za **6 %**.

- Projektovanje je smanjenje **rashoda za otplatu kamata i prateći troškovi zaduživanja** za **7.980.000** dinara

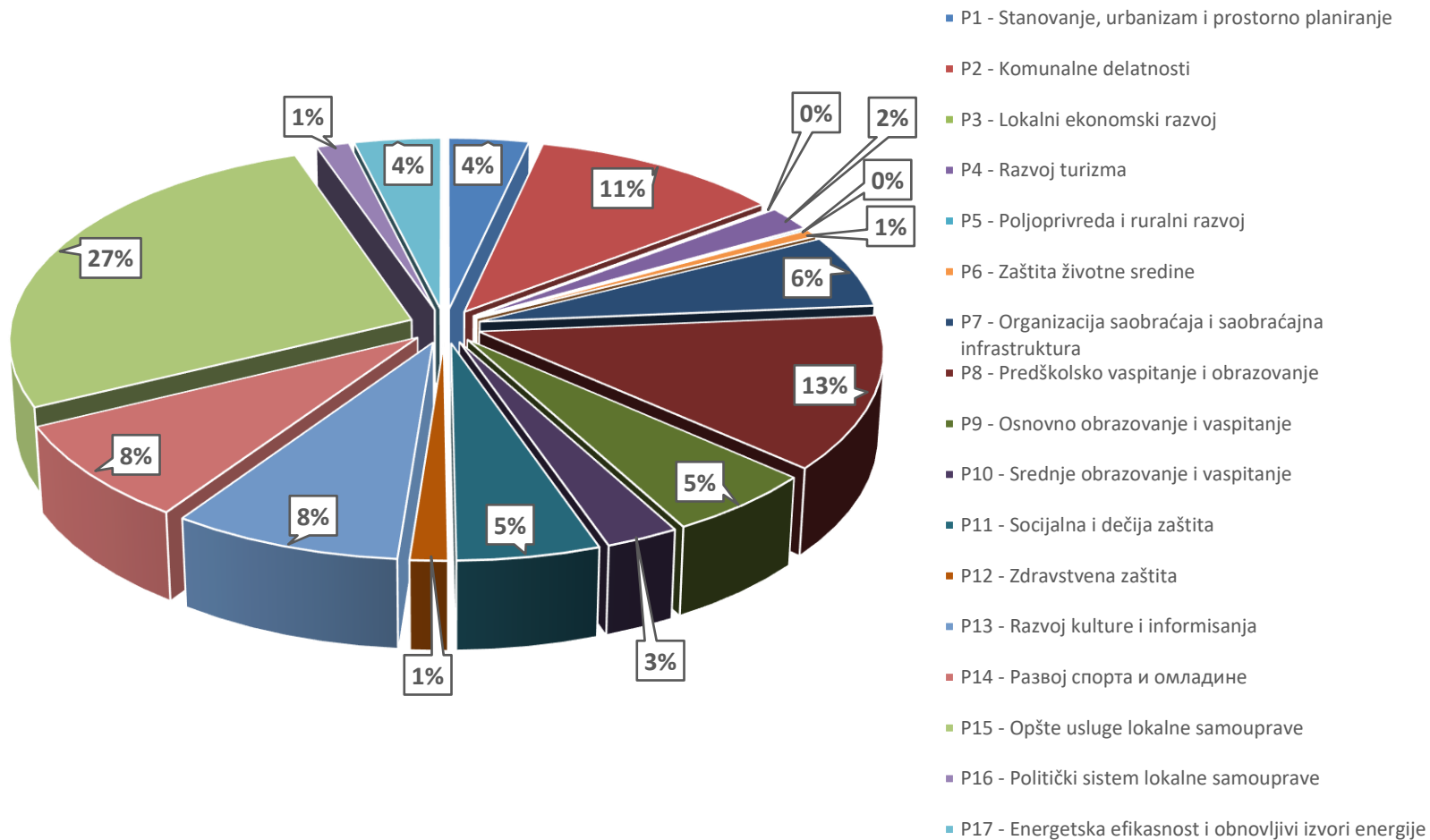
- Projektovano je povećanje **rashoda za kapitalne izdatke** za **36.650.000** dinara
- Projektovano je povećanje **rashoda za socijalnu pomoć** za **19.100.000** dinara
- Projektovano je povećanje **rashoda za zaposlene** za **67.930.000** dinara

Planirani rashodi budžeta po programima

Naziv programa	Sredstva iz Nacrta Odluke o budžetu za 2024. godinu (iznos u dinarima)	% budžeta po programu
Pogram 1. Stanovanje, urbanizam i prostorno planiranje	172.100.000,00	3,56%
Pogram 2. Komunalne delatnosti	537.500.000,00	11,12%
Pogram 3. Lokalni ekonomski razvoj	5.000.000,00	0,10%
Pogram 4. Razvoj turizma	97.900.000,00	2,02%
Pogram 5. Poljoprivreda i ruralni razvoj	6.000.000,00	0,12%
Pogram 6. Zaštita životne sredine	29.700.000,00	0,61%
Pogram 7. Organizacija saobraćaja i saobraćajna infrastruktura	295.500.000,00	6,11%
Pogram 8. Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	621.850.000,00	12,86%
Pogram 9. Osnovno obrazovanje i vaspitanje	265.500.000,00	5,49%
Pogram 10. Srednje obrazovanje i vaspitanje	128.240.000,00	2,65%
Pogram 11. Socijalna i dečija zaštita	250.600.000,00	5,18%
Pogram 12. Zdravstvena zaštita	66.000.000,00	1,37%
Pogram 13. Razvoj kulture i informisanja	403.150.000,00	8,34%
Pogram 14. Razvoj sporta i omladine	396.250.000,00	8,20%
Pogram 15. Opšte usluge lokalne samouprave	1.303.500.000,00	26,96%
Pogram 16. Politički sistem lokalne samouprave	70.300.000,00	1,45%
Pogram 17. Energetska efikasnost i obnovljivi izvori energije	186.000.000,00	3,85%
Ukupni rashodi po programima	4.835.090.000,00	

Struktura planiranih rashoda po budžetskim programima

Najvažniji planirani projekti od interesa za lokalnu zajednicu

Naziv projekta	Planirana sredstva (iznos u dinarima)		
	2023	2024	2025
Izgradnja komunalne infrastrukture	200.000.000	180.000.000	150.000.000
Zemljište	70.000.000	70.000.000	31.900.000
Dogradnja hotela na Atletskom stadionu	29.000.000	20.000.000	14.000.000
Izgradnja zgrade za socijalno stanovanje	10.000.000	40.000.000	50.000.000
Izgradnja IT centra (II faza)	10.000.000	39.000.000	37.500.000
Izgradnja omladinskog centra	40.000.000	40.000.000	140.000.000
Unapređenje upravljanja reciklažnim otpadom	0	0	58.000.000
Rekonstrukcija kotlarnice Bor	0	0	131.100.000
Zamena javnog osvetljenja	0	0	22.500.000

Ka ravnopravnijem gradu – Rodno odgovorno budžetiranje

- Uvođenje principa rodne ravnopravnosti u budžetski proces doprinosi poboljšanju efektivnosti budžeta i omogućava bolji uvid u koristi koje žene i muškarci imaju od budžetskih sredstava.
- Nastavili smo trend iz prethodnih godina i proširujemo obuhvat urođenih informacija u budžetu - u skladu sa Zakonom smo u prvom kvartalu ove godine usvojili Plan postupnog uvođenja rodno odgovornog budžetiranja za narednu 2025. godinu.
- U skladu sa ovim Planom - u Nacrtu Odluke o budžetu za 2025. godinu primenili smo rodno osetljive ciljeve i/ili indikatore u okviru **programa 3** – Lokalni ekonomski razvoj- Unapređenje privrednog i investicionog ambijenta, Cilj 1: Unapređenje administrativnih procedura i razvoj adekvatnih servisa i usluga za pružanje postojećoj privredi, **Indikator: 1) Broj preduzeća koja su koristila usluge i servise grada u odnosu na ukupan broj preduzeća, vodeći računa o broju ženskih preduzetnika koje su koristile usluge i servise grada. 2) Broj žena koje su korisnice subvencija za samozapošljavanje od ukupnog broja dodeljenih subvencija, programa 5** – Poljoprivreda i ruralni razvoj – Podrška za sprovođenje poljoprivredne politike u lokalnoj zajednici, **Cilj 1:** Stvaranje uslova za razvoj i unapređenje poljoprivredne proizvodnje na teritoriji grada, **Indikator: Broj učesnika edukacija (broj učesnika žena u odnosu na ukupan broj); program 11 – Socijalna i dečija zaštita** - Jednokratne pomoći i drugi oblici pomoći, **Cilj 1:** Unapređenje zaštite siromaštva, **Indikator: Broj žena korisnica jednokratne pomoći u odnosu na ukupan broj i programa 13** – Razvoj kulture i informisanja – Ostvarivanje i unapređivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja, **Cilj 1** – Povećana ponuda kvalitetnih medijskih sadržaja iz oblasti društvenog života lokalne zajednice, **Indikator: Broj različitih tematskih tipova programa (sa posebnim akcentom na programe namenjene ženskoj populaciji).**

GRAD NOVI PAZAR

www.novipazar.rs